

pov in njih ohranitev je treba polagati največjo važnost in skrb, ker cerkev, oropana tega prvotnega okraska in obokana, postane navadno monstrum. Vzemimo n. pr. cerkev na Muljavi. Ta precej velika cerkev je bila sezidana sredi 15. stoletja in leta 1453. vsa poslikana. Prezbitarij je bil gotosko obokan, ladja je imela raven strop, podoben onemu pri Sv. Petru nad Kamnikom, in vse stene ladje od tal do stropa so bile krasno (kot sklepamo iz ostankov) poslikane. Bržkone koncem 17. stoletja so cerkev obokali in na ta način vzeli cerkvi prvotni, vsekakor neprimerno bogati in lepi značaj ter jo obokali, s tem pa pokvarili večino slik. Cerkev na Muljavi je še v sedanjem stanju ena največjih cerkvenih zanimivosti na Kranjskem, — kaj bi šele bila, če bi bila ohranjena v prvotnem stanju!

Dosti praktičnih primerov. Opozoril bi vas še na eno: ako slišite kdaj, da je kaka umetnina v tako slabem stanu, da je ni mogoče več ohraniti, ampak je kdo prisiljen zavreči jo, z mirno vestjo izjavite, da se še dá za nekaj časa rešiti, naj je

tudi v najslabšem stanju. Moderno spomeniško varstvo ima zadosti tehniških sredstev na razpolago in bo tudi v tem slučaju prav gotovo pomagalo.

Iz teh par slučajev, ki so imeli namen seznaniti vas z načeli modernega spomeniškega varstva, ste spoznali prvič, da spomeniško varstvo nikakor ni tako nepraktično in sama sitnarija, kot se pogosto misli, ampak da je trezno pojmovano naravnost nenadomestljiva zahteva domače kulture in njenih spomenikov; drugič pa ste že tu videli, da je pri nas še mnogo takega, kar je varstva potrebno, pa tudi vredno. Naše kmetiške cerkvice krijejo še marsikaj lepega in zanimivega, treba je samo zbuditi razumevanje za to, pa bo najboljše obvarovano; vstati mora zopet v nas zavest, da ima tudi naša domovina zanimivosti, enakovredne onim tujine. Dokler ta zavest splošno ne prodre, je kulturna naloga javnih faktorjev, kot sta to cerkvena in državna oblast, da v takih slučajih izvojujeta zmagó svojemu, v mnogih smereh utemeljenemu stališču.

MEDITACIJA.

Šel sem eno premišljevanje daleč,
začetka ni imelo in iskal sem konca.

Oči so grizle v temo
in koraki so jo požirali.
Kamen, ki sem zadel vanj, se je norčeval,
drevje ob cesti si je pritajeno šepetalo
in veter je širil njegove besede:

Pojdi devetkrat devet premišljevanj daleč
z enim začetkom — pred stoterimi konci obstaneš
in vsak ti bo klical: slep si
in tvoje úho je gluho! —

Vrnil sem se z enega premišljevanja
vzdihnil in zaželel po Gospodu.
Pljunil bi v prah in mojim
in nas vsem očem bi dal videti in ušesom slišati.

Jos. Lovrenčič.